

התורה הקדושה והמצוות צריכים להביא את האדם היישר אל דרגת אהבה ודביקות בבורא ית"ש!!!

את מצוותיו, ה' עוזר לו שינצל ממחשבה זרה מחשבת פיגול, ומכל שכן שלא יבוא לעשות עבירה בפועל, כמו שאמרו חז"ל (סוטה כא.) מצוה מגינה ומצילה. וזה מה שכתוב 'אש תמיד תוקד על המזבח', המזבח - הלוא הוא האדם עצמו שהוא מזבח אדמה, ומשם, ממקום המזבח, נוצר האדם הראשון כמו שמבואר בפירוש"י בפ' בראשית, ולפיכך לא תכבה האש, שהרי הבא לטהר מסייעין אותו, והמקדש עצמו מלמטה מקדשים אותו מאש מזבח של מעלה", עכ"ל.

הנה השפת אמת (ויקרא צו, תר"ם), גם מייחס סגולה מיוחדת לאש הקדושה, הבוררת בליבו של האדם, סגולת ביטול מחשבות ההבל, תוך כדי ביאור הכתוב במשמעותו הפנימית. ומביא בשם הבעל שם טוב הק', כי בליבו של כל אדם מישראל צריכה לבעור אש תמיד באהבת ה', ליבו של אדם הוא המזבח, וכאשר אדם מדבק עצמו באהבתו יתברך, כפי שנאמר בַּאֲהֲבָתָה תִשְׁגָּה תְּמִיד (משלי ה, ט), בהתלהבות קדושה וכוספת אל קונה, ממילא כל המחשבות הרעות העולות על הלב נשרפות וכלות בהבל חום אש הלב, כהמס דונג מפני אש. ולאחר שנשרפות וכלות מחשבות ההבל, מתחדש ומזריח אור חדש על ליבו של האדם, אור יקרות, אור אהבת הבורא ויראתו, בדבקות, קדושה וטהרה.

ומהי הדבקות, קרבת אלקים, יהודי המרגיש שהקדוש ברוך הוא נמצא אתו כל העת, מכוין את דרכיו ומלווה את צעדיו, הרי הוא דבק בבורא יתברך ויתעלה, הקדוש ברוך הוא, אבינו הרחום הוא, ועלינו לחקוק זאת על ליבנו, אבינו, רוענו, באהבה אין קץ, מתבונן ומביט עלינו כל העת, כל מה שעלינו לעשות הוא לזכור את זאת, להביט אל השמים ולזכור, לדעת ולהבין, שהקדוש ברוך הוא נמצא אתנו, עם כל אחד ואחד, בכל רגע ורגע, ובכל מצב ומצב, אם נתהלך כך וננהל את חיינו לפי ידיעה זו, ישתנו אצלנו דברים רבים, לטובה כמובן, לא שינויים פרטיים, אלא שינויים כלליים ומהותיים, באופי החיים.

« איך אפשר לדעת האם מישהו עושה דברים באמת לשם שמים...! »

אי' בגמ' יומא (עב): "אמר רבי יונתן, אוי להם לשונאיהם של תלמידי חכמים, שעוסקים בתורה ואין בהם יראת שמים". והגמרא ממשיכה, "מכריז רבי יונאי, חבל על דלית ליה דרתא, ותרעא לדרתא עביד", פי', חבל על מי שאין לו חצר, ועושה שער לחצר. ורש"י על המקום, כותב על זה 'שהתורה אינה אלא שער להיכנס בה ליראת שמים'.

ביאור הדברים, רבי ינאי, במשל ברור, קצר ונחרץ, משפיל עדי עפר את מצבו של האדם שהוגה בתורה מצד אחד ומצד שני ליבו ריק ומנוער מיראת שמים. אדם שכזה, מבאר רבי יונאי, נמשל לאדם הטורח על שער גדול ומפואר, בעוד מאחורי השער מציץ ישימון גורא.

אכן, התורה והמצוות אינם אלא שער ליראתו של האדם את בוראו, ואוי לו למי שאינו מנצל את הלימוד ואת המצוות למען דבקות בבורא יתברך. כל מטרת קיום המצוות ולימוד התורה אינה אלא כדי לחבר בין האדם לקונו, חיבור אמיתי, כן ואמיץ, קודשא בריך הוא, ישראל ואורייתא

« עבודת האדם עלי אדמות - כעבודת הכהן גדול בבית המקדש!!! »

כתיב בפרשה זה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' תַּעֲשׂוּ וַיֵּרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד ה' (ויקרא ט.ו). פסוק זה אומר דרשני, שהרי כבר לקחו הקרבנות אשר ציוה אליהם משה, ועל מה ציום משה לעשות עוד.

והנה דרשו חז"ל (בתורת כהנים) על פסוק זה בזה"ל: "אמר להם משה לישראל, אותו יצה"ר העבירו מלבבכם ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת לשרת לפני המקום, כשם שהוא יחידי בעולם כך תהא עבודתכם מיוחדת לפניו, שנאמר וּמַלְתֶּם אֶת עַרְלַת לִבְבְּכֶם (דברים י, טו), מפני מה פי ה' אֲלֵיכֶם הוּא אֲלֵי הָאֱלֹקִים וְאֲדֹנָי הָאֲדֹנִים (שם, ט), עשיתם כן, וַיֵּרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד ה' (ויקרא ט, ט). ע"כ.

הנה המלבי"ם מפרש את הפסוק בזה"ל: "...שציוה שהם יעשו מעשה הכהן גדול, שמה שיעשה הכהן גדול בבית המקדש הגדול יעשו הם בבית המקדש הקטן, שהוא הלב, אשר שם משכן כבוד ה', כמו שכתוב וְשִׁכְנִיתִי בְּתוֹכְכֶם (שמות כה, ח). וכמו שזבחו כוחות החיים והקטירו אותם על מוקדה במזבח הגדול, כן יזבח כל איש כוחות נפש המתאוה והמתעורר מסטרא דבעיירא, שהוא היצר הרע, על מזבח הקטן, להעבירו על ידי אש אהבת ה' שלהבת יה, עד שייחד כל כוחותיו וכל מחשבותיו לאדון המיוחד", עכ"ל.

כלומר, כל אדם ואדם, דומה לאהרן הכהן בעבודתו בבית המקדש הגדול. כשם שאהרן הכהן עמד והקטיר בהמות על גבי המזבח, לריח ניחוח אשה לה', כך כל אדם, כאשר הוא מתגבר על יצרו הרע, כובש את הנפש המתאוה, מכניע ומצנן את להיטות חומו של היצר הרע, המסית ומדיח, הרי הוא זובח הלכה למעשה קרבנות לפניו יתברך, בבית מקדשו הקטן, זהו לבבו.

ובכוח מה, בכוח האש הפנימית האש היוקדת בליבו של האדם, באהבת אמת לבורא כל העולמות, האש, אש הקודש, מבטלת ומכניעה כלבה ורתחת את להיטות היצר הרע.

אכן, לא רק בדברי המלבי"ם, אלא כבר בדברי הזוהר הקדוש מוצאים אנו התייחסות פנימית ורבת משמעות לאש המזבח המוזכרת בכתוב.

וכך הוא לשון הזוהר הק' (חלק ג, רעיא מהימנא דף כח): "אש תמיד תוקד על הַמִּזְבֵּחַ (ויקרא ו, ו) דא אורייתא דאתמר בה הָלוֹא כֹה דְבָרֵי קְאָשׁ וגו' (ירמיהו כג, ט). והיינו, ש'אש תמיד', זו היא התורה הקודשה, שנאמר בה הלא כה דברי כאש, מבעיירה את ליבו של האדם לאהבת הבורא וליראתו.

גם בספ"ק נועם אלימלך (שמות תצוה ד"ה תמיד), עומד על משמעות העמוקה למילים 'אש תמיד', וכותב בזה"ל: "תראה שלא תזוז ממך הקדושה והאור העליון לעולם. וזהו פירוש הפסוק אֵשׁ תְּמִיד תִּוקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ, פירוש, שהכתוב מזכיר שיהא תמיד הקדושה ואור העליון בוער בך, שלא תכבה לעולם".

השל"ה הק' מביא בשם הרמ"ק, שסגולה נפלאה היא להנצל מהרהור עבירה, לומר פסוק זה 'אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה'. והכתב סופר, מוצא רמז לסגולה הנפלאה הזו בעצם משמעות דברי הפסוק, וכך הוא מבאר: "כי מי אשר בלבו יוקדת אש תמיד לה', ופועם בו הרצון לקיים

חד הם, (ראה זוהר ויקרא ע"ג א), ודבקותו של האדם בתורה אמורה להוביל אותו בסולם המוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, עדי חיבור ודקות בבורא יתברך.

והן על כך קונן הנביא ירמיה ותפשי התורה לא ידעוני (ירמיהו ב. ח). ועל פי פירוש נפלא שראיתי על הפסוק הזה. מלת 'ידעיה' היא מלשון חיבור ואהבה (רמב"ן איגרת הקודש פרק ב), וכמאמרו של הקדוש ברוך הוא על אברהם כי ידעתי למען אשר יציה את בניו ואת ביתו אחריו (בראשית יח. ט). והנביא מקונן ואומר, מציאות, שבה תופשי התורה הוגים בה אולם אינם 'ידעים' ומתחברים עם הקב"ה, אינם מחדשים בליבם אהבתם אליו ית', קרבתם ודביקותם אליו ית', הינה מציאות המקדמת חורבן נורא.

מנגד, מוצאים אנו את מעלתה של התורה, כאשר היא נלמדת לשמה, בדבריו של התנא באבות (א. ה), "כל העוסק בתורה לשמה נקרא רע, אהוב, אוהב את המקום". לכאורה מה הקשר בין עוסק בתורה לשמה לבין אהבת המקום. אלא פשוט וברור הוא, שאם כל מטרת לימוד התורה וקיום המצוות הינה אהבת הבורא והדקות בו, הרי שלימוד לשמה אמור להוביל את האדם בדרך אחת ויחידה אהבת המקום ברוך הוא.

הגמ' במסכת עבודה זרה (מ.י) מספרת על רבי יוסי בן קסמא, אשר חלה ונפל למשכב, נכנס רבי חנינא בן תרדיון לבקרו, ורבי יוסי בן קסמא פנה אליו ואמר לו, שמעתי עליך שאתה מקהיל קהילות ברבים וספר תורה מונח בחיקך, אינך ירא מהרומאים שיהרגוך, השיבו רבי חנינא בן תרדיון, מן השמים ירחמו. אמר לו, אני אומר לך דברים של טעם ואתה אומר לי מן השמים ירחמו, תמה אני אם לא ישרפו אותך ואת ספר תורה באש.

אמר לו רבי חנינא בן תרדיון, רבי, מה אני לחיי העולם הבא, אמר לו, כלום מעשה בא לידך, אמר לו, מעות של פורים נתחלפו לי במעות של צדקה וחלקתים לעניים, אמר לו, אם כן, מחלקך יהי חלקי, ומגורלך יהי גורלי.

והדבר טעון ביאור רב ועצום, הלא רבי חנינא בן תרדיון מסר את נפשו ממש על לימוד התורה, וכפי שארע בסופו של דבר, שנשרף וספר תורה עמו. ואם כן, כיצד זה שאלו רבי יוסי בן קסמא, כולם מעשה בא לידך, האם היה רבי חנינא בן תרדיון מחוסר מעשים טובים בעיניו, האם בגדלותו האדירה בתורה ובמסירות נפשו למענה לא היה כדי לזכות לחיי העולם הבא, אתמהא.

וביתור קשה, כיצד ומדוע התפעל רבי יוסי בן קסמא עד כדי כך מן המעשה שסיפר לו רבי חנינא בן תרדיון, האם רק משום שרבי חנינא הקדיש את מעות סעודת פורים לצדקה, לאחר שהתערבו אצלו עם מעות עניים, כבר התקנא רבי יוסי בן קסמא בחלקו, ופילל, מחלקך יהי חלקי, ומגורלך יהי גורלי, הלא דבר הוא.

על פשר המעשה הנפלא הזה, עמד הגאון רבי שלמה קלוגר **צוק"ל**, (בספרו עבודת עבודה ביחודו על מס' עבודה זרה שם), והסביר כך: גם כאשר אדם פועל ועושה דברים עצומים, למען התורה הקדושה וכלל ישראל, עלולה להיות מעורבת פניה שלא לשם שמים, לשם כבוד ויקר, טובת הנאה וכדומה. יכול אדם לפעול במסירות נפש של ממש, עד כדי מוות, רחמנא ליצלן, ובה בעת אין כל קשר בינו לבין קודשא בריך הוא, שכן, המעשה הנלהב והמסור נעשה ללא נקודת האמת הפנימית, נקודת החיבור האמיתית בין האדם לקונו, נורא נוראות.

ומכיוון שכן, כאשר עמד רבי חנינא בן תרדיון לצד מיטתו של רבי יוסי בן קסמא, לא התרשם רבי יוסי ממסירות נפשו האדירה של רבי חנינא בן תרדיון, הוא חיפש דווקא את המעשה הנסתר, שלא נעשה לעין איש, כדי להבטיח בעבורו לרבי חנינא חלק בעולם הבא, וכאשר סיפר רבי חנינא לרבי יוסי כי פעם, כאשר התחלפו לו מעות פורים עם מעות צדקה, עמד והקדיש הכל לצדקה בסתר, בינו לבין קונו, הבין רבי יוסי כי רבי חנינא

עושה את כל מעשיו לשם שמים, מתוך דקות אמת בבורא יתברך ויתעלה, ולא לשום שמץ פניה זרה חלילה, וכיוון שכן, הסיק כי גם מעשיו שנעשו בפרהסיא רבתי, בהקהל קהילות ברבים מתוך מסירת נפש ממש, נעשו אך ורק מתוך דביקות בבורא, ועל כך ייחל והתפלל אם כן, מחלקך יהי חלקי, ומגורלך יהי גורלי.

« איך הייתם מסתכלים על מי שבונה שער מפואר, ואין לו כלום מאחוריו...! »

הנהגה זו, בה הנהיגו עצמם רבותינו, לחיות את כל החיים בתחושה של קרבה מופלא לבורא יתברך, הינה מעלה עצומה ומופלאה, שצריך הרבה לשקוד לזכך עצמו להגיע לידי כך. כמו שאנו רואים להדיא (ברכות טו.י), שחז"ל הק' פטרו את החתן ממצוות קריאת שמע, מחמת שמרוב התרגשותו וטרדתו מהשמחה מהמצוה, לא יוכל להתרכז לקבל על עצמו על מלכות שמים ביחוד אמיתי. והיינו שחז"ל הק' הכירו בכך שיש מצבים שמפריעים לאנשים פשוטים להתרכז ולהיות דבוק בבורא עולם, כי הדברים החיצוניים-המעשיים מפריעים לזה.

לעומת זאת, הצדיקים חיים בתחושה הפוכה בתכלית, אדרבה, הם אינם מסוגלים לפנות את לבם מקבלת עול מלכותו יתברך ולו לשעה קלה. המצוות, המעשים טובים, התפילות ולימוד התורה, הם רק כביטוי מעשי לדקות זו, בעוד מצד המחשבה אין הפסק לדקותם של צדיקים בבוראם.

בדרך זו ביאר הגאון רבי חיים מוולוז'ין **צ"ל**, (מובא בילקוט לקח טוב בראשית מו. ט), את המעשה המובא בגמרא (שם), שרבן גמליאל, כאשר נשא אשה, לא נמנע מלקרוא קריאת שמע בלילה הראשון. אמרו לו תלמידיו, לימדתנו רבנו שחתן פטור מקריאת שמע, ורבן גמליאל ענה לעומתם, איני שומע לכם לבטל הימני מלכות שמים, אפילו שעה אחת.

והקשה הגאון רבי חיים **צ"ל**, מה תשובה ענה להם רבן גמליאל לתלמידיו, הלא אם הוא עצמו לימדם כי חתן פטור בלילה הראשון מקריאת שמע, מדוע איפוא פנה לתלמידיו בלשון 'איני שומע לכם', הלא הם טענו נגד הנהגתו רק מכוח הוראתו, ולא מצד עצמם.

וביאר רבי חיים **צ"ל**, על פי היסוד האמור לעיל, הרי מדוע חתן פטור מקריאת שמע בלילה הראשון, משום שהוא טרוד כל כך, עד שקשה לו לנתק את מחשבותיו ולהתרכז ביחוד שמו יתברך, אך הנה, רבן גמליאל, אשר כל רגעיו היו קדוש לה' לבדו, ובכל עת ועת הגה באהבתו יתברך, ביחוד שמו ובקבלות עול מלכותו, לא חש כל תחושה אחרת, גם בלילה הראשון לנישואיו, הוא לא ראה שום צורך לבטל מעצמו קריאת שמע, אדרבה, רבן גמליאל, אשר בכל חייו התהלך בצמוד לבורא עולם, חוה עמו כל חוויותיו, שותפו לחיים היה הקדוש ברוך הוא, וכאשר באה לפניו עת שמחה וששון הוא ביקש עוד יותר להתרפק על שותפו, לשוח בפניו את אושרו ולחלוק עמו את תחושותיו הטובות.

ועל כן, בליל חתונתו, שש רבן גמליאל על בוראו יותר מבכל לילה. נפשו איותה וייחלה לקריאת שמע, להידבק ברבוננו של עולם מתוך שמחה יתירה והתרגשות מופלאה. וכאשר הזכירוהו תלמידיו כי חתן פטור בלילה הראשון מקריאת שמע, השיבם רבן גמליאל 'איני שומע לכם' לבטל הימני מלכות שמים, אתם חפצים לבטל ממני מלכות שמים שקיימתי במוחי ובליבי ממילא, אתם מבקשים שאשביח באופן מעשי את התחושה שבי ואמנע מלקרוא את שמע, לא ולא, איני שומע לכם.

וידוע ידע האדם, כי אם כך ינהג וישתדל לאמץ מחשבותיו ורעיונו בדקות בקדוש ברוך הוא, אפילו לרגעים ספורים, יסייעוהו ממעל ויעזרוהו להרבות ולגדל רגעים אלו, ולהוסיף דעת נכונה ויראת ה' טהורה.

"...אדרבה, רבן
גמליאל, אשר בכל
חייו התהלך בצמוד
לבורא עולם, חוה עמו
כל חוויותיו, שותפו
לחיים היה הקדוש
ברוך הוא, וכאשר
באה לפניו עת שמחה
וששון הוא ביקש עוד
יותר להתרפק על
שותפו, לשוח בפניו
את אושרו ולחלוק
עמו את תחושותיו
הטובות..."